

2. Кириченко В. Модерація як метод формування правової культури студентської молоді. *Дидакал.* 2017. № 17, С. 267–271.

3. Піддячий В.М. Модерація як метод управління груповою динамікою навчальної взаємодії дорослих. *Проблеми та перспективи реалізації та впровадження міждисциплінарних наукових досягнень.* 2022. С. 209-210.

*Дмитро Плєсканьов,
аспірант третього (освітньо-наукового) рівня вищої світи,
спеціальності 231 Соціальна робота,
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»*

*Науковий керівник: Ярослав Співак,
доктор педагогічних наук, професор,
декан педагогічного факультету,
Державний вищий навчальний заклад
«Донбаський державний педагогічний університет»*

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ

Постановка проблеми. Соціальна робота в Україні на сучасному етапі розвитку постає перед викликами, що актуалізують проблему формування професійного іміджу майбутніх соціальних працівників в умовах закладу вищої освіти. Необхідність розуміння та переосмислення стратегії щодо підготовки компетентних, конкурентоздатних фахівців соціальної роботи продиктована вимогами суспільства і держави.

Виклад основного матеріалу. Значний внесок у розробку різних аспектів розвитку соціальної роботи здійснили В. Андрущенко, В. Бех, Р. Вайнола, У. Грига, І. Зверєва, О. Карпенко, Н. Лавренчук, О. Міхеєва, Т. Семигіна, Г. Слосанська, В. Тернопільська, А. Ярошенко та ін. Особливості формування іміджу працівників соціальної сфери досліджували А. Герасимчук, Я. Дашкевич, І. Криксунова, Л. Мосіна, Ю. Пелеха, О. Тимошенко, М. Томілова та інші.

Професійний імідж майбутнього соціального працівника ми розглядаємо як певний образ, інтегративну характеристику, що детермінована рівнем його професійної компетентності у соціальній сфері з метою надання соціально-психологічної допомоги отримувачам соціальних послуг та підвищення цінності професії у суспільстві.

Згідно педагогічного словника за ред. М. Ярмаченка поняття «імідж» трактується як «зафіксований у масовій свідомості стереотипний емоційно забарвлений образ будь-кого або будь-чого» [3]. Імідж особистості може складатися в уяві інших незалежно від її бажання та формується не лише в результаті певних дій і поведінки особистості, а й

за допомогою інформаційного поля. Імідж є результатом життєдіяльності людини та засобом управління її життєвою перспективою. Імідж створюється на підставі конкретних психолого-фізіологічних особливостей особистості. Варто відмітити, що саме такий імідж сприяє успіху в трудовій діяльності та кар'єрному зростанні, оскільки є переконливим.

Здійснюючи продуктивну діяльність зі створення свого іміджу, фахівець не тільки демонструє соціальному оточенню свої найбільш привабливі індивідуальні, особистісні та професійно діяльнісні риси, а й навчається бачити себе «збоку», усвідомлювати свої об'єктивні характеристики з еталонним образом індивіда. При цьому імідж впливає не лише на здоров'я клієнтів, а й на здоров'я самого соціального працівника [2]. Імідж є цілеспрямовано сформованим образом індивіда, закладу, підприємства, товару, послуги. Імідж чинить емоційно-психологічний вплив на цільову аудиторію з метою популяризації індивіда, закладу, підприємства, товару, послуги [4].

Спираючись на трактування категорії, «імідж» можна розглядати як: уявлення про особистісні особливості індивіда, що підлягають формуванню; певну соціально-психологічну установку, що зумовлює поведінку, діяльність, вчинки індивіда; образ публічності індивіда; певний образ, що виникає й закріплюється в масовій свідомості та здатний чинити вплив на поведінку. Відтак, поняття «імідж» є цілеспрямованим сформованим образом будь-якої особи, предмета, явища, що закріпився в масовій свідомості, наділений реальними, ідеальними властивостями, рисами та покликаний впливати на значну частину людей і зумовлювати їхню поведінку.

Імідж фахівця має формуватися не лише в процесі професійної підготовки у закладі вищої освіти, а й упродовж всієї професійної кар'єри та усього життя, спираючись на набуті фахові компетентності в освітньому закладі та власний практичний досвід [8].

Н. Тимошенко зазначає, що «... професійний імідж соціального працівника формується з метою його підготовки до самостійного осмислення перспектив свого професійного розвитку та має дещо спільне з такими поняттями як престиж, авторитет, рейтинг, репутація. На формування професійного іміджу впливають фактори зовнішнього середовища (а в перспективі професійного оточення). Він є результатом постійної роботи над собою в процесі становлення особистості майбутнього соціального працівника: в період від фахового навчання і до початку професійної діяльності» [7].

Серед складових іміджу фахівця соціальної сфери можна виокремити такі професійно важливі якості: комунікабельність, організаторські здібності, емпатію (уміння зрозуміти клієнта та поставити себе на його місце), гнучкість, здатність підтримувати клієнта і стимулювати його до саморозвитку, самореалізації, уміння встановлювати довірливі взаємини з клієнтом [6; 9; 10]. Окрім того важливими у

формуванні його іміджу виступають знання з педагогіки, психології права, основ медицини, менеджменту, етики та ін.

Професійний імідж фахівця соціальної сфери формується в аспекті створення іміджу організації, в якій він працює. Відповідно на формування іміджу фахівця здійснює вплив імідж організації, її корпоративна культура, цінності, розвиток засобів соціальної комунікації та ін.

Фахівець із соціальної роботи щодня взаємодіє з різними категоріями отримувачів соціальних послуг, які мають певні індивідуально-психологічні, вікові, фізіологічні особливості. Відповідно як фахівець комунікує, презентує себе, вирішує професійні завдання, можна засвідчувати про рівень його освіченості, а також професіоналізму. Від комунікативних здатностей фахівця із соціальної роботи залежить успіх його діяльності, що в майбутньому спричинить вплив на його професійний імідж.

Висновки. Професійний імідж розглядається як образ професіонала, який відповідає специфіці певного виду діяльності, а також усвідомлює уявлення про спеціаліста, що формується безпосередньо у його колег, керівника, отримувачів соціальних послуг [1; 2; 5]. Отже професійний імідж є образом фахівця, що розкриває специфічність його професійної діяльності, соціального статусу, відображає рівень його кар'єрних домагань, досягнень, формується свідомо з урахуванням особливостей отримувачів соціальних послуг та покликаний чинити певний соціально-психологічний вплив на них. Формування іміджу майбутніх соціальних працівників створює умови для розвитку довіри отримувачів соціальних послуг та бажання звертатися до фахівця у разі виникнення складних життєвих ситуацій та підвищує престиж професії у суспільстві.

Список використаних джерел:

1. Атаманська К. І. Педагогічні умови формування професійного іміджу майбутнього соціального педагога. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. Суми. 2014. Вип. 4 (38). С. 196–202.
2. Костева Т. Б. Роль іміджу в професії соціального працівника. Чорноморський державний університет. *Наукові праці. Педагогіка*. 2016. Вип. 257. т. 269. С. 22–27.
3. Педагогічний словник /За ред. М.Д. Ярмаченка, Київ: Педагогічна думка, 2001. 516 с.
4. Попович А. Соціальна робота як об'єкт іміджу. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Педагогіка, соціальна робота»*. 2013. Вип. 29. С. 167–170.
5. Соціальна робота: реалії та виклики часу: навч.-метод. посіб. / Тернопільська В. І., Омельченко С. О., Чернуха Н. М., Співак Я. О., Бакуліна О. С. та ін.. Слов'янськ: Вид-во «В.І. Маторіна», 2021. 229 с.

6. Тернопільська В.І. Структура професійної компетентності майбутнього фахівця. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету імені Богдана Хмельницького. Серія: Педагогіка*. 2012. Вип. 9. т. 2. С. 208–213.

7. Тимошенко Н.Є., Кирилюк О.В. Складові формування професійного іміджу майбутнього соціального працівника. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 11. Соціальна робота. Соціальна педагогіка*. 2017. Вип. 23. С. 193–198.

8. Чжан Яоюй Сутність поняття «професійний імідж» майбутнього фахівця хорového диригування в сучасному психолого–педагогічному дискурсі. *Педагогіка формування особистості у вищій і загальноосвітній школах*. 2023. № 88. С. 153–157.

9. Bodrova I., Chernukha N., Vasylyeva–Khalatnykova M., Bakulina O., Binytska K., Kostenko D., Tarnavska T. Research of Motivation for the Development of Professional Self–Determination. *Revista Romaneasca Pentru Educatie Multidimensionala*. 2023. Issue. 15(2). Pp. 229–243.

10. Ternopilska V., Vasylyeva–Khalatnykova M., Chuiko O., Bakhov I. & Chernukha N. Social Rehabilitation Practices of Inclusion In The Educational Process In Working With Children With Disabilities. *PROPOSITOS Y REPRESENTACIONES*. 2021. Issue. 9.

Олександра Риждкова,
здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої
освіти, спеціальність 231 Соціальна робота,
факультету педагогіки і психології,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

Науковий керівник: **Людмила Петришин,**
доктор педагогічних наук, професор,
професор кафедри соціальної роботи та
менеджменту соціокультурної діяльності,
Тернопільський національний педагогічний
університет імені Володимира Гнатюка

ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КРЕАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ СОЦІАЛЬНОЇ СФЕРИ

Постановка проблеми. Сучасні суспільні виклики, такі як соціальна нерівність, конфлікти, економічна нестабільність та вплив технологій на життя людей, вимагають від фахівців соціальної сфери здатності діяти гнучко, креативно та ефективно. Традиційні підходи до вирішення соціальних проблем часто виявляються недостатніми, оскільки не враховують швидкоплинні зміни у суспільстві та потребу в нових формах соціальної взаємодії. Творче ставлення до оточуючого, виявлення творчих потенцій у предметному світі стосується як матеріально-виробничої